

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
18/12	D	19/12									
18/11	D	20/11									
		BAG 7 FEB. 1964 OK									

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 1545.

NAAM: "Nederlandse Boerengemeenschap".

1. Aangelegd op verzoek van B V.
ACD IV b. ~~11~~ 11.10.49.

VERBINDING : 125.

Datum : 19 September 1949.

No : 284/1949. G E H E I M.

ONDERWERP : Nederlandse Boeren-Gemeenschap. (K)

ANTWOORD OP : Uw schrijven dd. 21-6-1949, No. 49394, GEHEIM.

IN AFSCHRIFT AAN : De Heer Procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie te A r n h e m .

BIJLAGEN : Twee (2) .

Volgnr.
20 SEP. 1949.
ACD/70002

co. 47074

In antwoord op Uw voormeld schrijven heb ik de eer U het volgende te berichten.

Naar ik vernomen heb is in of omstreeks de maand September 1948 ook te Z w o l l e een vergadering gehouden in verband met de plannen tot oprichting van de Nederlandse Boeren-Gemeenschap, ten doel hebbende de bundeling van de diverse boerenorganisaties teneinde vooral de belangen der kleine boeren zo krachtig mogelijk te kunnen behartigen.

Ofschoon op deze vergadering omtrent de voorgestelde plannen overeenstemming zou zijn bereikt werd, als ik goed ben ingelicht, besloten tot het rondzenden van een manifest bevattende critiek op het huidige (toenmalige) landbouwbeleid en een korte samenvatting van de doelstellingen der Nederlandse Boeren-Gemeenschap.

Aan de voet van dit manifest wordt gezegd, dat adhaesiebetuigingen zijn te richten tot het voorlopig secretariaat, J. K o r s, Rijksweg 16, W i l l e m s o o r d .

De volledige personalia van deze persoon zijn :

ok (K) K O R S, J a n, van beroep vertegenwoordiger voor een hout-handel (vroeger landarbeider), geboren 22 Augustus 1914 te A h l e n (Dld), wonende te W i l l e m s o o r d, Rijksweg no. 16, gemeente S t e e n w i j k e r w o l d .

Betrokkene is, naar algemeen wordt aangenomen, niet communistisch georiënteerd. Hij is gehuwd, lid van de Nederlands-Hervormde Kerk en zijn kinderen bezoeken de Christelijke school.

Hij wordt echter beschouwd als vooruitstrevend en als iemand die gaarne in verschillend opzicht op de voorgrond treedt. Hij zegt, dat het communistische lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, C. B o r s t, wel is waar getracht heeft hem voor de communistische ideeën te winnen, doch zonder succes.

Voor zover tot op heden is kunnen worden nagegaan is het in mijn District nog niet gekomen tot aansluiting van reeds bestaande groeperingen van boeren bij de Nederlandse Boeren-Gemeenschap.

Naar ik vernam, dient ook nog, naast de 3 in Uw voormeld schrijven genoemde personen, als initiatiefnemer te worden beschouwd: H. H o o i j e n g a Hzn te S u a m e e r (Fr.), lid van de redactie van het orgaan "De kleine Boer".

Omtrent de vraag of, en zo ja, in welke mate er gesproken kan worden van communistische invloed op de ontwikkeling en activiteit dezer nieuwe organisatie, kan ik U voorshands geen inlichtingen verstrekken.

Inmiddels heeft het hoofdbestuur van de Bond van Kleine Boeren op een op 13 September j.l. te M e p p e l

gehouden

gehouden algemene ledenvergadering zijn voorstel tot fusie met het Koninklijk Nederlands Landbouw-Comité er weten door te krijgen ondanks de sterke oppositie hiertegen.

Voor wat betreft deze vergadering moge ik verwijzen naar de bijgevoegde editie van de Provinciale Overijsselsche en Zwolsche Courant van Woensdag 14 September j.l. waarin een kort verslag ervan is opgenomen.

Het schijnt dus, dat genoemd hoofdbestuur tenslotte heeft afgezien van zijn aanvankelijke voornemen tot aansluiting bij de Nederlandse Boeren-Gemeenschap, een standpunt waarmede een belangrijk deel der leden ter vergadering te M e p p e l het niet eens bleek te zijn.

Afgewacht dient te worden wat deze oppositie nu gaat doen.

Als tweede bijlage gelieve U hierbij aan te treffen een gestencild exemplaar van meergenoemd manifest.

Aangezien hiervan slechts één exemplaar voorhanden is, wordt bij het aan de Heer Procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie te A r n h e m te zenden afschrift-rapport in plaats van een exemplaar van dit manifest een nummer van het orgaan "Boerenrecht" gevoegd, waarin o.a. ook dit manifest is afgedrukt.

E i n d e .

by afschrift nr 690

M A N I F E S T

van de Nederlandse Boerengemeenschap.

1. De Ned. Boerengemeenschap constateert:
 - a. dat de grote meerderheid der feitelijke werkende boeren zich niet kan verenigen met het tegenwoordige landbouwbeleid, dat gericht is op
bescherming van het grootbedrijf -
dienstbaarheid van de landbouw aan de industrie;
het scheppen van improductieve ambtenarij;
liquidering van het kleine boerenbedrijf;
het dictatoriaal bestuur van een kleine minderheid "show"-boeren;
het uitschakelen van de medezeggenschap der bedrijfsgenoten.
 - b. dat door een te hoge kapitalisatie van de grond; de bedrijfsgebouwen; gereedschappen en goederen de kostprijs der landbouwproducten te zwaar wordt belast met inkomen zonder arbeid, als rente; pacht; dividend, tantième enz., ten koste van loon van de zelfstandige boeren;
 - c. dat het huidige loon- en prijsbeleid wel garantie's biedt voor behoorlijke lonen voor de werknemers en redelijke prijzen voor de consumenten, maar niet voor een lonende prijs voor de boer;
 - d. dat de oppositie tegen voornoemd beleid zich momenteel uit in verschillende, los van elkaar staande groepen, actie's, organisatie's en gesprekken, die - juist door hun geschakeerdheid - niets positiefs vermogen uit te richten, zodat voornoemde kleine minderheid thans regeert door de verdeeldheid en het losse verband van de oppositie;
 - e. dat voornoemd beleid thans geheel in handen is van de topmensen der werkgevers- en werknemersorganisatie's en dat de grote belangrijke groep zelfstandigen uit landbouw en middenstand van alle medezeggenschap is uitgesloten;
 - f. dat de thans in een wetsontwerp geprojecteerde algemene bedrijfsorganisatie in haar voorliggende vorm voornoemde misstanden nog in belangrijke mate zal verergeren en voor lange tijd vastleggen.
2. De Ned. Boerengemeenschap wil:
 - a. een op democratische leest geschoeid overkoepelingsorgaan vormen voor alle daadwerkelijke boeren in Nederland;
 - b. de georganiseerde en niet georganiseerde oppositie tegen het tegenwoordige beleid consolideren in een krachtig boeren blok;
 - c. invloed uitoefenen op de diverse staatkundige partijen en hun boerenvertegenwoordigers in de volksvertegenwoordiging;
 - d. streven naar lonende prijzen, lonende arbeid, bestaanszekerheid voor allen; gelijkgerechtigdheid en gelijke kansen;
 - e. verhoging van de belastbare inkomengrens;
 - f. instelling van een Economisch Instituut (in de zin van het L.E.I) ook voor de industrie, opdat niet alleen voor de landbouw, maar ook voor de industrie de kostprijs der producten officieel wordt berekend;
 - g. sociale voorzieningen, berustend op het beginsel van naastenliefde (de gezonden voor de zieken en zwakken) in die zin, dat het bedrijfsleven wordt ontlast van de kosten voor veel improductieve administratieve rompslomp.

3. De Ned. Boerengemeenschap wil dit trachten te bereiken door:
 - a. bundeling van die organisatie's en georganiseerden, die het doel der Ned. Boerengemeenschap onderschrijven;
 - b. de ongeorganiseerde werkelijke boeren te animeren om tot de Ned. Boerengemeenschap toe te treden;
 - c. contact op te nemen met de diverse kamerfractie's en partijbesturen en deze tevens te animeren om een redelijk aantal werkelijke boeren naar de kamers te sturen;
 - d. bevordering van het zedelijk recht van allen op de grond en de grondstoffen; van de plicht van allen om het hunne bij te dragen tot de productieve arbeid en het recht van allen op een redelijk bestaan en van alle valide personen op lonende arbeid.
4. De Ned. Boerengemeenschap erkent en eerbiedigt:
 - a. de oppermacht van de Schepper;
 - b. gewetensvrijheid;
 - c. vrijheid van meningsuiting ten aanzien van politiek en Godsdienst;
 - d. onveranderlijke natuurwetten, die tot richtsnoer moeten dienen bij de noodzakelijke ordening van het bedrijfsleven.
5. De Ned. Boerengemeenschap hangt geen politieke leuzen aan en wil zich niet rechtstreeks bemoeien met de verkiezingen, zolang zij in staat is indirect invloed ten goede op het staatkundig gebeuren uit te oefenen.
6. De Ned. Boerengemeenschap richt zich in de eerste plaats tot alle wel-denkende werkelijke boeren in Nederland met een dringende oproep om daadwerkelijke steun. Verder richt zij zich tot allen buiten de boerenstand, die van de noodzaak van gezonde maatschappelijke verhoudingen, welke aan de landbouw voldoende recht doen wedervaren, overtuigd zijn.

Adhaesiebetuigingen te richten tot het voorlopig secretariaat
J. Kors, Rijksweg 16, Willemsoord.

Het voorlopig Comité:

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 15 September 1949

No.: B.49394
V. RD.3
Betr.: Rappel

UITGEBOKT

DIENSTGEHEIM

Afzood 2

Hiermede moge ik U mijn schrijven d.d. 21 Juni 1949 no. 49394 in herinnering brengen, waarin ik U verzocht mij te willen doen inlichten omtrent de Nederlandse Boeren Gemeenschap.

Met spoedige beantwoording zult U mij zeer verplichten.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Aan de Heer
Distr.Cdt.der Rijkspolitie
te ZWOLLE.

J.G.Crabbendam.

's-Gravenhage, 21 Juni 1949.

B.
No. 49394.
Onderw.: Nederlandse Boeren
Gemeenschap.

G E H E I M

af 70082
UITGEBOEKT

V. RD.3

In September 1948 zijn vertegenwoordigers van de kleine boeren er toe gekomen een Standsorganisatie op te richten, "Nederlandse Boeren Gemeenschap" genaamd, welke bedoeld is een bundeling te vormen der diverse boerenorganisaties, ten-einde de belangen der kleine boeren zo krachtig mogelijk voor te staan en te verdedigen.

Blijkens een door haar uitgegeven manifest, wil deze boerengemeenschap, geen politieke partij zijn of worden, doch wel invloed uitoefenen op de boeren-vertegenwoordigers van de politieke partijen in de Kamers der Staten-Generaal.

Tot de initiatiefnemers dezer actie om tot de oprichting der "Nederlandse Boeren Gemeenschap" te geraken, kunnen o.m. worden gerekend:

Schoonderbeek, Hendrik Marinus, geb. 8-12-1906 te Ede, wonende te Lanteren, Zonneoordlaan 8; redacteur van "Boerenrecht";

Bederkerke, Willem Johannes Pieter Cornelis, geb. 18-7-1891 te Gorinchem, wonende te Ommeren, No. 0.111; redacteur van "De Vrije Boer" - orgaan van de Landelijke Vereniging voor Bedrijfsvrijheid in de Landbouw;

Dekker, Hendrik, geb. 25-3-1902 te Zuidwolde, wonende aldaar, Vechtingerwijk B.130a, lid van de redactie van "De Kleine Boer" - orgaan van de Bond van Kleine Boeren.

Als adres van het voorlopig secretariaat der Nederlandse Boeren Gemeenschap werd destijds gemeld: Rijksweg 11 te Willemsoord (gen. Steenwijkervold).

Ik moge U verzoeken mij te willen berichten wie op genoemd adres woonachtig is en de zorg van het secretariaat op zich heeft genomen.

Tevens zal ik het op prijs stellen te mogen vernemen wat U verder betreffende de ontwikkeling en de omvang der Nederlandse Boeren Gemeenschap bekend is geworden. Hierbij zal ik gaarne o.m. worden ingelicht aangaande de volgende punten:

Welke reeds bestaande groeperingen van boeren zich bij deze gemeenschap hebben aangesloten;

wie als de leidinggevende figuren der gemeenschap kunnen worden aangemerkt;

of en zo ja, in welke mate er gesproken kan worden van communistische invloed op de ontwikkeling en activiteit dezer nieuwe organisatie.

Y HET HOOFD VAN DE DIENST,
namens deze:

ll
L.L. Van Laere.

Aan de Heer
Distr. Commandant der Rijkspolitie
te
ZWOLLE.

Rp. Nr. 1008 Geheim.

Onderwerp : Nederl. Boeren Gemeenschap.

Antwoord op : Uw brief d.d. 21 Juni 1949 nr. 49394 Geheim.

no. 47074

Vol. ...
23 AUG 1949
ACD/60363

HK

Hierbij moge ik U in antwoord op bovenaangehaald schrijven het navolgende berichten .

Bij een terzake ingesteld onderzoek is niets gebleken omtrent een eventuele bundeling der diverse boerenorganisaties in de "Nederlandse Boeren Gemeenschap".

Tot heden hebben zich geen der bestaande groepen van boeren - te weten "De Vrije Boer" en "De Kleine Boer" - bij de Nederlandse Boeren Gemeenschap aangesloten.

Eenmin is iets gebleken van pogingen, die de Nederlandse Boeren Gemeenschap zou kunnen hebben aangewend om tot oprichting van deze nieuwe organisatie te graken.

Voorts zij vermeld, dat van enige communistische invloed in de bovengenoemde organisaties "De Vrije Boer" en "De Kleine Boer" tot nu toe geen sprake was.

" E i n d e "

R.P. Apeldoorn, 19 Augustus 1949.

✓

's-Gravenhage, 21 Juni 1949.

B.
No. 49394.
Onderw.: Ned. Boeren Gemeenschap.

GEHEIM

a/60363

V. RD.3

In September 1948 zijn vertegenwoordigers van de kleine boeren er toe gekomen een standsorganisatie op te richten, "Nederlandse Boeren Gemeenschap" genaamd, welke bedoeld is een bundeling te vormen der diverse boerenorganisaties, teneinde de belangen der kleine boeren zo krachtig mogelijk voor te staan en te verdedigen.

Blijkens een door haar uitgegeven manifest wil deze boerengemeenschap geen politieke partij zijn of worden, doch wel invloed uitoefenen op de boeren-vertegenwoordigers van de politieke partijen in de Kamers der Staten-Generaal.

Tot de initiatiefnemers dezer actie om tot de oprichting der "Nederlandse Boeren Gemeenschap" te geraken, kunnen o.m. worden gerekend:

Schoonderbeek, Hendrik Marinus, geb. 8-12-1906 te Ede, wonende te Lunteren, Zonneoordlaan 8; redacteur van "Boerenrecht";

Hedekerke, Willem Johannes Pieter Cornelis, geb. 18-7-1891 te Brinchen, wonende te Ommeren, No. 0.111; redacteur van "De Vrije Boer" - orgaan van de Landelijke Vereniging voor Bedrijfsvrijheid in de Landbouw;

Bakker, Hendrik, geb. 25-3-1902 te Zuidwolde, wonende aldaar, Venningerwijk B.130a, lid van de redactie van "De Kleine Boer" - orgaan van de Bond van Kleine Boeren.

Ik moge U verzoeken een onderzoek naar deze organisatie te willen doen instellen en mij te willen berichten wat U betreffende de ontwikkeling en de omvang der Nederlandse Boeren Gemeenschap bekend is geworden. Hierbij zal ik gaarne o.m. worden ingelicht aangaande de volgende punten:

welke reeds bestaande groeperingen van boeren zich bij deze gemeenschap hebben aangesloten;

wie als leidinggevende figuren der gemeenschap kunnen worden aangemerkt;

of en zo ja, in welke mate er gesproken kan worden van communistische invloed op de ontwikkeling en activiteit dezer nieuwe organisatie.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
namens deze:

LL

L.L. van Laere.

Aan de Heer
Distr. Commandant der Rijkspolitie
te
APRIDOORN.

60.17074

Meppel, 28 Juni 1949.

NK

Volgno. 65220
1 JULI 1949
ACD/

Ter voldoening aan Uw verzoek vervat in Uw schrijven, d.d. 21 Juni 1949, No. 49394, betreffende inlichtingen over de Nederlandse Boeren Gemeenschap, heb ik de eer U het volgende te berichten:

Op 8 October 1948 werd aan Uw Dienst een schrijven gezonden betreffende de "Nederlandse Boeren Gemeenschap". Hierin werden verschillende namen en omstandigheden genoemd. Voorzover bekend geworden is de omvang van deze organisatie niet groter geworden. Althans er gaat weinig invloed van haar uit. Er kan gesproken worden van weinig animo, gezien de toestand die zich in de laatste tijd voor de boerenstand ontwikkelt. Van communistische invloed is tot dusver geen sprake. Aangenomen kan worden, dat betrokkenen weinig voor deze extremische groep gevoelen. Deze indruk kan verkregen worden uit verschillende uitlatingen, die bekend geworden zijn. De stand van zaken is thans zo, dat er weinig meer georganiseerd is gedurende 1948. Wel worden vergaderingen uitgeschreven, doch veel positieve gegevens, welke van belang zijn, kunnen nog niet worden gegeven. De onderwerpelijke zaak blijft natuurlijk hier onder de aandacht. Getracht zal worden te weten te komen, in hoeverre zich leidinggevende figuren hebben aangesloten. Vrij zeker kan wel worden aangenomen, dat communistische inslag geen kans zal maken, omdat de bekende leidinggevende personen hiervan niet gediend zijn. In één der eerstvolgende maandrapporten aan Uwe dienst te zenden zal, voorzover mogelijk, nader op deze zaak worden teruggekeerd. Wellicht zijn er dan door middel van betrouwbare personen nadere gegevens te noemen. Zo het zich thans laat aanzien (en bekend is) is deze organisatie nog op dezelfde leest geschoeid als vorige jaar.

Maly.

K

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

's-Gravenhage, 21 Juni 1949.

B.
No. 49394.

Onderw.: Nederlandse Boeren
Gemeenschap.

GEHEIM

V. RD.3

Al 65220
UITGEBOEKT

Naar aanleiding van Uw antwoord op mijn vorig schrijven over nevenvermeld onderwerp, d.d. 8 October 1948 no. 47074, moge ik U verzoeken mij te willen doen berichten of inmiddels nog nadere gegevens betreffende de "Nederlandse Boeren Gemeenschap" te Uwer kennis zijn gekomen.

Gaarna zal ik hierbij vernemen wat bekend is geworden omtrent de ontwikkeling en omvang dezer organisatie; welke reeds voordien bestaande groeperingen zich er bij hebben aangesloten; en wie als de leidinggevende figuren kunnen worden aangemerkt.

Tevens zal ik het op prijs stellen te vernemen in hoeverre men t.a.v. deze boerengemeenschap kan spreken van enige communistische invloed op de ontwikkeling dezer groepering.

V HET HOOFD VAN DE DIENST,
namens deze:

II

L.L. van Laere.

Aan de Heer
Corpschef der Gem. Politie
te
MEPPEL.

No. 31/48.

P. A. Adams

Betreft: Oprichting Ned. Boerengemeenschap.

Antwoord op No. 425/120 - 1948.
Bijlagen 3.

Vol...
21 MRT 1949
AD 50209

(K)

B

Naar aanleiding van de oprichting van een nieuwe Boerenpartij onder de naam "Nederlandse Boerengemeenschap" is dezerzijds een vertrouwelijk onderzoek ingesteld waarbij het navolgende is gebleken:

"Na de oprichting van bovengenoemde partij is K. de Vries, wonende te den Ijp No. 70, gemeente IJpendam, hiervan lid geworden en is tot bestuurslid gekozen.

Alhoewel de Vries voornoemd Pluimveehouder en Visser van beroep is, kan worden aangenomen dat hij uit zuiver politieke overwegingen een bestuursfunctie heeft aanvaard.

Overigens zijn in de gemeenten, gelegen binnen deze Groep, geen personen bekend die zich als lid van bovengenoemde Boerengemeenschap zouden hebben opgegeven.

De algemene indruk is dat zeer weinig belangstelling voor deze nieuwe partij bestaat."

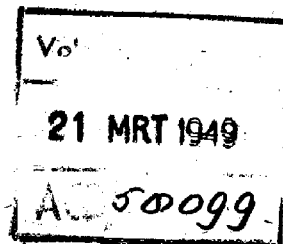
*Klaas de Vries
10-9-34 handsmeester
pluimveehouder
visser
IJpendam
de Ijp 70
PD 4162*

Monnikendam, 4 Januari 1949.

P.A.

No.425/120 -1948- Geheim Persoonlijk.
Betreft: Oprichting Ned.Boerengemeenschap.
Antwoord op No.47074,d.d.20 November 1948.
Bijlage: Twee.

NK

Naar aanleiding van bovenaangehaald schrijven wordt het volgende bericht:

In dit ressort is bij een vertrouwelijk ingesteld onderzoek omtrent de oprichting van bedoelde organisatie niets gebleken. Behoudens het bestuurslid van de Ned.Boerengemeenschap,K.de VRIES,is niemand bekend,die zich als lid bij deze organisatie heeft aangesloten.

De algemene indruk is dat de Ned.Boerengemeenschap geen aanhang van enige betekenis zal verkrijgen.

Als bijlage gaat hierbij een schrijven d.d.4 Januari 1949,No.31/48,betreffende K.de VRIES. Hoewel reeds eerder een kartotheekstaat van de Vries werd ingezonden is alsnog een staat bijgevoegd. PD 4162

opgeboren

Amsterdam,19 Maart 1949.

Een stap in de goede richting

DE oppositie tegen het landbouwbeleid na de oorlog is groter, dan menigeen, die niet direct op de hoogte is met de toestand in de landbouw, zou vermoeden. Tot dusverre was deze oppositie versnipperd, waardoor ze niet in staat bleek voldoende kracht te ontwikkelen. Er zijn nu echter tekenen, die er op wijzen, dat de boeren zich hiervan bewust worden. Volgens een A.N.P.-bericht is er in een tweetal vergaderingen te Meppel en Zwolle door een aantal boeren een „Nederlandse Boerengemeenschap” opgericht. Deze „Nederlandse Boerengemeenschap” stelt zich ten doel de oppositie tegen het huidige landbouwbeleid te coördineren. Men wil de strijd voeren tegen de opbouw van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie, voor de landbouw, het zogenaamde „Landbouwschap”. Doch de initiatiefnemers willen zich niet beperken tot de strijd tegen dit Landbouwschap. In het communiqué lezen we verder, dat de strijd gevoerd zal worden voor bestaanszekerheid voor allen; gelijkgerechtigdheid en gelijke kansen; lonende prijzen; sociale voorzieningen; verhoging van de belastbare inkomengrens, enz.

Deze punten vertolken ongetwijfeld de verlangens, die bij de overgrote meerderheid van de werkende boeren leven. Hoe belangrijk dit alles evenwel is, naar onze mening zijn er uit deze ontwikkeling nog belangrijker feiten te concluderen. Het samenbundelen van de oppositie tegen het regeringsbeleid in de landbouw, wat het doel is van de Nederlandse Boerengemeenschap, bewijst dat ook de boeren beginnen in te zien, dat eenheid van optreden noodzakelijk is om resultaten te boeken, terwijl het feit, dat men de strijd tegen het „Landbouwschap” wil voeren, getuigt van een besef, dat ook onder de boeren de scheldingslijn aanwezig is, welke niet bepaald wordt door godsdienstige of politieke overtuiging, doch door de levensverhoudingen.

Dat dit zo is, wordt bevestigd bij een beschouwing van de namen der ondertekenaars, en de positie, die deze personen in het agrarisch leven innemen. Drie van de ondertekenaars van het manifest zijn redacteurs van kleine boerenbladen, respectievelijk „Boerenrecht”, „De Kleine Boer” en „De Vrije Boer”, terwijl de twee andere ondertekenaars bestuursfuncties bekleden in boerenorganisaties. Allen zijn dus vertegenwoordigers van de massa van werkende boeren, die niet langer bereid zijn te zijn in de leiding van een kleine groep kapitaalachtige boeren en grootgrondbezitters te onderwerpen. Reeds daarom verdient hun optreden de steun van allen, die het oprecht menen met de massa van kleine boeren.

Er heerst onder deze belangrijke groepering grote onrust over de toekomst, die hun te wachten staat. Zij zijn echter niet bereid langer te wachten, maar slaan zelf de handen aan de ploeg. Ook in de landbouw is het leven sterker dan de leer. Het leven leert de massa van werkende boeren, dat ondanks alle beloften van de diverse regeringen en de welhaast radicale taal van de Stichting van de Landbouw het in de praktijk weer dezelfde kant opgaat als vóór de oorlog, nl. bescherming van het grote en kapitaalachtige bedrijf en harder werken en soberder leven voor de massa van werkende boeren.

Het optreden van Mansholt, dat soms veel weg heeft van een paard, dat door een zwerm wespen wordt gestoken, heeft hier ongetwijfeld toe bijgedragen. Terwijl een door de wespen geplaagd paard echter naar alle kanten trapt en slaat, is het met het optreden van Mansholt zodanig, dat de klappen slechts aan een kant raak slaan, nl. aan de zijde der werkende boeren. Hiertegen nu willen de werkende boeren de strijd aandoen.

Uit het communiqué blijkt wel, dat de kleine boeren beseffen, dat ze in deze strijd bondgenoten moeten zoeken. De „Nederlandse Boerengemeenschap” wil daarom trachten zoveel mogelijk invloed uit te oefenen op de boerenafgevaardigden in de verschillende fracties van de politieke partijen. Zij zullen er echter goed aan doen ook in dit opzicht de lessen te trekken uit het verleden, hetwelk hun toch duidelijk geleerd moet hebben dat het optreden van de diverse politieke partijen niet bepaald wordt door de massa van werkende boeren. Wil het oprichten van de „Nederlandse Boerengemeenschap” het resultaat bereiken dat de initiatiefnemers zich ten doel stellen: bestaanszekerheid en gelijke kansen voor allen, dan zullen zij de strijd van het meest bewuste deel van de Nederlandse arbeidersklasse tegen het grootkapitaal moeten ondersteunen. Anders blijft de kans voor de kleine boer op bestaanszekerheid dezelfde als de kans, die een ploegpaard heeft, om in een veld van repaarden de prijs te winnen.

De Nederlandse boer en de arbeidersklasse hebben één gemeenschappelijke vijand: het grootkapitaal. Het verslaan van zulk een tegenstander is in samenwerking doeltreffender en sneller te bereiken, dan wanneer ieder afzonderlijk optrekt. Wanneer de oprichting van de „Nederlandse Boerengemeenschap” dit doel zal bevorderen, is deze organisatie een belangrijke stap in de goede richting. De Nederlandse arbeidersklasse zal dan ook de ontwikkeling van deze „Nederlandse Boerengemeenschap” nauwlettend gadeslaan en iedere eerlijke poging van de werkende boeren, om zich van het juk van het grootkapitaal te bevrijden, ondersteunen.

J. H.

BESS. No.:	
ORT: <i>Naagab. L.</i>	
DATUM: <i>4-11-48</i>	
PAR:	

Handwritten notes and signatures:
- A large, faint signature or stamp, possibly "Mansholt".
- A signature "C.C." with a date "11/11".
- A date "11/11" written vertically.

4 6017

(K) 999

BOES. No.:
 CRT.: *Waarh. H.*
 DATUM: *1-11-48*
 PER: _____

Nederlandse Boerengemeenschap opgericht

Kleine boeren ontevreden met landbouwbeleid

Een aantal kleine boeren heeft zich verenigd tot de Nederlandse Boerengemeenschap. Na besprekingen in Meppel en Zwolle werd dezer dagen te Ede een manifest uitgegeven, waarin het voorloopig comité, dat het tot stand komen van de Nederlandse Boerengemeenschap voorbereidde, het doel van de organisatie uiteenzet. Hieruit blijkt, dat de eischling is gekoren uit de ontevredenheid der kleine boeren met het landbouwbeleid.

De grote meerderheid der boeren, aldus het manifest, gaat niet accoord met de tegenwoordige landbouwpolitiek, o.m. ook wat betreft de opbouw van de voorgenomen publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie. Daar deze oppositie zo laag van dikker staat in verschillende groepen, dat dezelen, die thans het landbouwbeleid voeren, gesproken over deze grote meerderheid regeren, het samenvoegen van de oppositie tot een krachtige, gezamenlijke en legitieme actie tegen dit beleid noodzakelijk is.

Nederlandse Boerengemeenschap verzoekt, dat zij geen politieke partij is en wil worden. Wel wil zij invloed uitoefenen op de boeren-vertegenwoordigers van de politieke partijen in de Kamer. In het manifest wordt verder gezegd, dat de Nederlandse Boerengemeenschap ook niet in verband met de openmacht van de boer, gewetensvrijheid en vrijheid van meningsuiting.

Het manifest is ondertekend door H. Schoonderbeek, te Ede, redacteur en boerenleider; H. Koekoek, te Bennekom, hoofdbestuurlijk van de Bond van Landbouwers; W. Rodaakste, te Ommen, redacteur van "De vrije boer"; K. de Vries, te Den IJp, bestuurslid van de pluinbeveerders van Den IJp en H. Dekker, te Zuidwilde, redacteur van "De kleine boer".

(W.P.J.C.)

proef van

CO 47074

ACS:

*Laant van
 hun
 initiatief
 neem
 in hun
 post, e.g.
 op hun
 kaart*

- H.M. Schwaerbeek (0.12.06) *
- H. Koekoek (22.5.12) *
- W.J.P.C. Roerkerke (18.7.91) -
- H. Dekker (25.3.02) *
- K. de Vries (10.9.24) PD 4162

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

's-Gravenhage, 20 November 1948.

No. B. 47074

Betr.: Oprichting Ned. Boerengemeenschap.

V. RD.3

GEHEIM

In "De Waarheid" van 1 November j.l. werd gewag gemaakt van de oprichting van een nieuwe boerenpartij onder de naam van "Nederlandse Boerengemeenschap".

Door een voorlopig gevormd comité, dat de totstandkoming dezer organisatie voorbereidde, werd een manifest uitgegeven, waaruit de doelstelling dezer partij moest blijken.

Als een der personen, die bedoeld manifest ondertekenden, werd in gemeld bericht genoemd:

K. de VRIES te Den Iip, met de toevoeging dat hij tevens bestuurslid van de plaatselijke pluimveehoudersvereniging aldaar is.

Uit de namen der andere ondertekenaars blijkt, dat deze personen voortkomen uit de reeds langer bestaande boerenorganisaties: Bond van Kleine Boeren, en de Landelijke Vereniging Bedrijfs Vrijheid in de Landbouw.

In verband met vorenstaande moge ik U verzoeken mij te willen doen inlichten omtrent de personalia, politieke oriëntering en verder van belang zijnde gegevens van genoemde K. de Vries te Den Iip.

Tevens zal ik het op prijs stellen te worden ingelicht over de aanhang die deze nieuwe organisatie onder de in Uw ressort wonende boeren heeft of mogelijk kan verkrijgen. Indien mogelijk zal ik hierbij gaarne vernemen welke de politieke oriëntering der leden dezer gemeenschap in het algemeen is.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

III

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer
Districtscommandant der Rijkspolitie
te
A m s t e r d a m.

t.a.v. Heer Fransen

Bek - B
NK

Volgno.
12 NOV. 1948.
ACB/49512

In de Waarheid van 3.11.'48 staat een artikel "Een stap in de goede richting". Dit artikel houdt verband met een in September j.l. te Meppel opgerichte onafhankelijke "Boerenpartij".

Blijkens bekomen inlichtingen is het initiatief in deze genomen door de redacteur van het blad "BOERENRECHT", H.M. SCHOONDERBEEK, wonende te Ede Zonneoordlaan 8a. (BVL / 88 P)

Uit ~~xxxxxx~~ met een artikel voorkomende in dit blad en verband houdende met de oprichting van deze Boerenpartij citeer ik het volgende:

"Waardoor deze ommekeer in de kringen die vroeger een arbeider graag 15 uur liet werken voor ruim een tientje? Omdat men bang is, dat de arbeidersaanhang verloren gaat! De arbeiders hebben immers een ander politiek tehuis, waarvan de deuren wijd open staan: de C.P.N. Maar de boeren? Zijn zij teleurgesteld over het beleid van hun resp. partijen, waar moeten zij dan blijven? Zij vinden geen nieuw onderdak. En waarop zouden de heren van de partijleiding zich dan druk maken om hun billijke economische en sociale verlangens? Zij kunnen toch nergens heen.

Begríjpt men nu welk een enorme betekenis een actieve boerenpartij kan krijgen. Zoals de C.P.N. in feite het tempo van de sociale hervorming aangeeft, zo kan een zelfstandige boerenpartij het tempo van een positieve landbouwpolitiek aangeven. (zie Boerenrecht van 16 April '48)

In hetzelfde blad van 14 Mei 1948 komt op de voorpagina weer een artikel voor behandelende ditzelfde onderwerp. Op dezelfde pladzijde staat echter ook het volgende artikel:

"Nieuwe boerenpartij in Sowjet-zone.

Het Duitse persbureau in de Sowjet-zone A.D.N. heeft bekend gemaakt dat in Meckelenburg (Sowjet-zone) een voorlopig comité voor een nieuwe "democratische boerenpartij" is gesticht. A.D.N. voegt er aan toe dat deze partij wil samenwerken met alle andere anti-fascistische partijen en een sterk voorstander is van de eenheid van Duitsland".

Verder is nog het volgende bekend geworden:

J. de Vries en J. Dijkstra te De Hoeve zijn destijds afgevaardigden geweest naar de oprichtingsvergadering te Meppel. Het voorlopig secretariaat is gevestigd Rijksweg 11 Willemsoord (Overijssel).

Een zekere heer Warrink wonende te Hornerbroek (Overijssel) tel 232, is het kennelijk met de nieuwe radicaler koers van het blad "Boerenrecht" niet eens geweest en is derhalve uit de redactie getreden.

M.i. riekt het een en ander naar een C.P.N.mantelorganisatie.
Gaarne zou ik hierover verder ingelicht worden.Mocht er bij jullie dienst reeds iets bekend zijn dan zou ik dit gaarne direct ontvangen.
Verder zouden wij kunnen bespreken of een verder onderzoek door mijzelf of via jullie kanalen zou moeten geschieden.

Handwritten notes:
Schwimmer
alsmede van jaarm
de Binn- u. Kl. Meer
kann Ver- u. Besch-
wegen u. Land
aan H. P. des kan-
geschied

C.V.D.

Onderwerp:

Onafhankelijke Boerenpartij.

NK

114

B

Volgno.
5 NOV. 1948
ACB/49039

Naar rapporteur uit betrouwbare bron vernomen heeft is een dezer dagen de Onafhankelijke Boerenpartij of Boerenbeweging opgericht. Deze bond zou opgericht zijn in het oosten van ons land en hoofdzakelijk aanhangers hebben onder de kleine boeren. De leden van deze bond zijn het niet eens met de landbouwpolitiek van de regering en zij ageren ook tegen de erkende agrarische organisaties, omdat daar in hoofdzaak grote kapitaalkrachtige boeren in de leiding zitten. De beweging beoogt een vertegenwoordiging in het parlement en ten einde de sympathie van de kamerleden te krijgen hebben zij verschillende malen een door hen uitgegeven krantje of brochure aan alle kamerleden gezonden. In de tweede kamer schijnen momenteel echter alleen de C.P.N. kamerleden een vriendelijk woord voor deze beweging over te hebben en de ontwikkeling met vriendelijke belangstelling gade te slaan.

1-11-48.

9.

M.

Doorgezonden via Red

aan B III

5-11-48

B II

Bx : 47074 : 8.10.48
Meppel

Meppel

(NK)

Volens. 49394

11 NOV. 1948

ACD w schrijven, d.d.

Ter voldoening aan Uw verzoek, vervaardigd op 8 October 1948, No. 47074, betreffende oprichting onafhankelijke boerenpartij, heb ik de eer U het volgende te berichten:

BVL

In het blad "BOERENRECHT", hetgeen om de 14 dagen verschijnt, zijnde volgens de titel een politiek onafhankelijk strijdblad voor de Nederlandse boerenstand, 3e jaargang Nr. 18, van 17 September 1948, (welk blad ik in handen kreeg), komt het volgende bericht voor:

Belangrijk bericht:

Hoewel onze vergadering te Meppel op Woensdag j.l. niet kon bogen op een stampvolle zaal (door oogstwerkzaamheden waren velen verhinderd) waren de resultaten die bereikt werden, er niet minder om. Een ieder bracht zijn voor en tegen op eerlijke wijze naar voren, maar allen waren het er unaniem over eens, dat er iets gebeuren moet. Er is ook iets gebeurd. Het bestaande comité van 3 leden werd uitgebreid tot 5 personen. Dit comité kreeg tot taak ten spoedigste een grote vergadering te beleggen, teneinde een definitief bestuur te kiezen voor de Onafhankelijke Boerenpartij. Deze partij, die geen politieke partij wil zijn, (de tijd zal leren in hoeverre zij hierin kan en mag volharden) wil, in samenwerking, met allen, die het waarachtig menen met het boerenbelang, de belangen der boeren van geheel Nederland, ongeacht hun politieke of godsdienstige overtuiging bepleiten en verdedigen, waar en wanneer zulks vereist wordt of gewenst is.

Ze wil allerm minst nog meer verdeeldheid. Integendeel. Zij wil trachten als overkoepelend orgaan over alle politieke en confessionele inzichten heen, te bundelen wat nu verdeeld en daardoor zwak is. Zwak vooral t.a.v. de andere groepen in ons volk.

Veelal heeft gebrek aan vertrouwen deze noodzakelijke eenheid verzwakt. Men heeft steeds te veel zonder boeren over boeren beslist, met als resultaat wantrouwen. Dit wantrouwen is oorzaak van de zwakke plaats die onze landbouw thans in onze samenleving inneemt. Dit wantrouwen hoopt de Boerenpartij weg te kunnen nemen.

Nadere mededelingen zullen in onze volgende nummers gepubliceerd worden.

Het voorlopig Secretariaat is gevestigd: Rijksweg 11, te Willemsoord (Overijssel).

Tot zover genoemd orgaan (administratie: G.J. KEIZER - TWELLO Hoofdredacteur H.M. SCHOONDERBEEK, Zonneoordlaan, 8a te EDE).

BVL

Meerdere organen, waarin dergelijke berichten uit deze omgeving zijn niet in mijn handen gekomen.

Naar aanleiding van een verder ingesteld omzichtig onderzoek, kan het volgende nog vermeld worden:

Deze onafhankelijke Boerenpartij kan worden beschouwd als een partij, die bezig is te ontstaan, zoals "Landbouw en Maatschappij" vroeger ontstond. Dus als gevaar, dat dit een partij kan worden, onder invloed van staatsgevaarlijke personen. Voorzover na te gaan is (gezien de bekende namen) is hiervan tot nu toe geen sprake. Toch schuilen er addertjes onder het gras.

Het vorige jaar (ongeveer 16 maanden geleden) is een poging tot oprichting gewaagd te STEENWIJK, doch deze is toen op een mislukking uitgelopen. In Steenwijk waren verschillende zwarte handelaren - tenminste personen, die op niet oirbare wijze aanzienlijke bedragen hadden verdiend tijdens de bezetting - aanwezig en is er geweldig "gekankerd". Daaronder waren verschillende personen uit Giethoorn en uit de omgeving van Steenwijk in dit genre.

Naar aanleiding hiervan heb ik getracht een omzichtig onderzoek in te stellen, vooral wat de namen betrof. Dit is mij nog niet geheel gelukt, zodat thans hiervan een voorlopig rap-

port wordt opgemaakt.

Voorzover mij bekend (en dit heb ik reeds gerelateerd) ligt er tot nu toe geen bepaalde politieke tendenz aan de zaak ten grondslag. Maar toch is de vrees gegrond (dit gebaseerd op de ervaringen met Landbouw en Maatschappij, jaren voor de oorlog) en de terminologie in het blad "Boerenrecht" van 17-9-1948, dat uiteindelijk extremisten vat op de zaak kunnen krijgen, als deze eenmaal loopt. Van invloed van de C.P.N. is nog niets bekend.

De vergadering te Meppel, (dan de voorzijde reeds genoemd naar aanleiding van het "Belangrijk Bericht") vond plaats in hotel Bloksma alhier, de vroegere vergaderingsplaats van Landbouw en Maatschappij. Hetgeen daar besproken is, en de opgave van namen der personen die daar geweest zijn, zal bij nadere berichtgeving aan Uw adres worden gezonden, wanneer zulks definitief is komen vast te staan. Urgent is het nog niet.

Verder is door mij omzichtig nagegaan, wat de eigenlijk tactiek van de "Kleine Boerenpartij" is.

De voorzitter R. SMIT, te Stuifzand is iemand, die nog niet eens op het standpunt van de P.V.D.A. staat, maar meer rechts: hij is een respectabel man.

Ook ALTENA van Zuidwâlde en TIEMENS van Staphorst zijn eerbare mannen. Dit bleek wel uit hun gedragingen gedurende de bezetting. Ze kunnen beschouwd worden als eerbare burgers en zijn absoluut geen staatsgevaarlijke ideeën toegedaan.

Zolang de Regering hun gelegenheid geeft hun bezwaren naar voren te brengen en er rekening mede houdt, gaat deze partij mijns inziens moeilijk de verkeerde kant op.

Toch zijn er punten (hetgeen mij bleek), waarop dient te worden gelet. De kleine boeren in Drenthe vormen een te groot aantal en de bedrijfsmogelijkheden zijn voor hen ongetwijfeld moeilijk. De Regering dient zich voor het beoordelen van dit alles steeds op de hoogte te houden van hetgeen bij de Landbouwwinterscholen e.d. bekend is.

De vroegere kwestie Giethoorn met inpoldering en uitgifte van gronden werkt in de kop van Overijssel nog altijd na en vormt bij velen een bron van ergernis en onrust, vooral gelet op de volksaard.

Ook in Zwolle is een vergadering van de Onafhankelijke Boerenpartij gehouden. Er komt een uiteenzetting, mogelijk een manifest uit, en tevens vindt er dan vrij zeker een naamsverandering der Vereniging plaats.

De oude tendenz van Landbouw en Maatschappij leeft nog steeds onder de verschillende boeren. Rekening dient er mee gehouden te worden, dat de tactiek niet veranderen zal, voorzover ik kan nagaan. Ik verwacht, dat verschillende lieden, die aan de actie vóór de oorlog meededen, doch niet met N.S.B. ideeën besmet" zijn, thans hun tactiek afkijken van hun voorgangers en de politieke partijen elkander zullen willen laten overbieden. Daarbij is steun te verwachten van ex-politieke delinquenten onder de boeren.

In het algemeen heerst er ook bij de goedgezinde boeren een groeiende tegenzin tegen de hoge kosten, de "papierwinkel" e.d. omdat men niet kan overzien wat de internationale situatie is. Het is a.h.w. de klassestrijd, maar nu bij de boeren. De redenering is aldus: alles de hoogte in, dan ook vastgestelde hogere prijzen.

Dit in het kort, hetgeen bleek uit een ingesteld omzichtig onderzoek. De zaak heeft de volle belangstelling en mocht zich iets voordoen, dat duidt op staatsgevaarlijke praktijken (b.v. de invloed van communisten en aanverwante staatsgevaarlijken) zo zal dit U onverwijld worden gerapporteerd.

Makz!

BvKB

B.KB

No.: EX. 47074

Onderwerp: Oprichting onafhankelijke
boeren partij.

V. RD.5

GEHEIM

In de Nieuwe Courant van 28-9-48 was het volgende bericht opgenomen:

- Op initiatief van honderden boeren uit alle delen van het land, die zich met het thans gevoerde landbouwbeleid niet kunnen verenigen, werd te Meppel een vergadering gehouden, waarin de oprichting van een onafhankelijke boerenpartij werd besproken. -

Waar aanleiding van bovenstaande, moge ik U verzoe- ken mij - indien mogelijk - enige nadere gegevens omtrent deze nieuwe partij te verstrekken.

Gaarne vernam ik hierbij:
wie de initiatiefnemers voor de bedoelde vergadering waren;
wat de doelstelling der partij is, en wat in het algemeen voordien de politieke overtuiging van de leden was;
of er tijdens de vergadering tevens een voorlopig partij- bestuur werd gekozen, zo ja, welke personen daarvan dan deel uitmaken.

Daar er onder de boeren reeds lang sprake is van een streven de huidige beperkende bepalingen voor het bedrijf af te schaffen, alsmede opheffing van het daarbij door de Regering gebruikte controle-apparaat, hadden zij zich in enkele verenigingen georganiseerd, die tot doel hadden de bereiking van genoemd streven te bewerkstelligen.

In dit verband moge ik Uw aandacht vestigen op de twee grootste verenigingen met bovenomschreven doelstelling, nl.: De Landelijke Vereniging Bedrijfsvrijheid in de Landbouw (B.V.L.), waarvan het hoofdbestuur wordt gevormd door de heren:

H. Geurts - Barneveld, voorzitter;
G. van't Foort - Lunteren, secretaris; en
J. van Maanen - Otterlo, penningmeester.

- 2 -

Aan de Heer
Corpschef der Gem. Politie
te
Meppel.

8-10-48.

- 2 -

De Bond van Kleine Boeren, waarvan het dagelijks bestuur bestaat uit:

A. Smit - Stuifzand, voorzitter;
B. J. Altma - Zuidwolde, secretaris; en
H. Tiemens - Staphorst, penningmeester.

Het orgaan van de B.V.L. is genaamd: "De Vrije Boer", terwijl dat van de Bond van Kleine Boeren de naam: "De Kleine Boer" draagt.

Nu de boeren zijn overgegaan tot de oprichting van een eigen partij, zou ik het op prijs stellen te vernemen of een der bovengenoemde verenigingen nog bij deze oprichting is betrokken, in welk geval ik gaarne zal worden ingelicht over de mogelijke gevolgen die dit voor die vereniging kan hebben.

✓ Het Hoofd van de Dienst,
voor deze:

J. G. Grabbendam.

AANWIJZING

Documentatie

Aan Documentatie.

Breng namen en adressen op kaart van stuk

Noteer nieuwe bijzonderheden van

in stuk

Niet op kaart brengen.

Onderwerpkaarten maken op

Maak dossier
omslag

Uittrekken en/of andere instructies

Vernieuwde verzonden brief
Bijl. 47074 met bijbehorende
krantenknipsel en CO te
moeten en tydelijk op te
leggen in afwachting ant
woord Meppel.

Pot Tho. 19

Z.O.Z.

Afd./Sectie

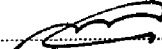
Pot

Datum

Tho

40228 - '49

Handtekening

BOSS. No.:
GRT.: *Nw Gt*
DATUM: *28-9-'48*
VAR.:

— Op initiatief van honderden boeren uit alle delen van het land, die zich met het thans gevoerde landbouwbeleid niet kunnen verenigen, werd te Meppel, een vergadering gehouden, waarin de oprichting van een onafhankelijke boerenpartij werd besproken.

*Beheert bij
brief BZ: 47074*